

Bruselj, 9. februar 2017
(OR. en)

6170/17

COHOM 16
CONUN 54
SOC 81
FREMP 11

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	15717/16 COHOM 168 CONUN 234 SOC 815 FREMP 210
Zadeva:	Revidirani okvir na ravni EU v skladu s členom 33(2) Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov

V prilogi vam pošiljamo revidirani okvir na ravni EU v skladu s členom 33(2) Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov, ki ga je Svet sprejel na 3513. seji 16. januarja 2017.

**REVIDIRANI OKVIR NA RAVNI EU V SKLADU S ČLENOM 33(2)
KONVENCIJE ZDRUŽENIH NARODOV O PRAVICAH INVALIDOV**

Na podlagi priporočil iz sklepnih ugotovitev, ki jih je objavil odbor Združenih narodov za pravice invalidov, v zvezi z začetnim poročilom EU o izvajanju konvencije.

1. UVOD

Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov¹ (v nadaljnjem besedilu: konvencija²) je za EU začela veljati 22. januarja 2011. V členu 33(2) konvencije je določeno, da države pogodbenice „vzdržujejo, krepijo, določijo ali vzpostavijo“ okvir, ki vključuje vsaj eno neodvisno telo. Okvir je namenjen spodbujanju, varovanju in spremljanju izvajanja konvencije, vzpostavljen pa mora biti v skladu s *pravnimi in upravnimi sistemi* držav pogodbenic. V členu 33(2) konvencije je določeno, da se zadevne dejavnosti lahko izvajajo v okviru, sestavljenem iz več teles. V členu 33(3) konvencije je določeno, da mora biti v postopek spremljanja vključena civilna družba, zlasti invalidi in njihove reprezentativne organizacije, in v njem tudi polno sodelovati.

V odstavku 13 Kodeksa ravnanja, sklenjenega med Svetom, državami članicami in Komisijo, o določitvi notranjih dogovorov o izvajanju Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov s strani Evropske unije in zastopanju Evropske unije v zvezi s to konvencijo je določeno, da bo Komisija „pravočasno predlagala ustrezen okvir za enega ali več neodvisnih mehanizmov v skladu s členom 33(2) konvencije ter o vključevanju civilne družbe v skladu s členom 33(3) konvencije, in sicer ob upoštevanju vseh zadevnih institucij, organov, uradov oziroma agencij Unije“³.

¹ 2010/C 340/08, UL C 340, 15.12.2010, str. 11.

² Če ni drugače navedeno, se vse navedbe pravnih določb nanašajo na konvencijo.

³ V nadaljnjem besedilu bo zaradi poenostavitve uporabljan izraz „institucije“, razen v primeru sklicevanja na točno določene določbe Pogodbe.

Umik Evropske komisije iz okvira na ravni EU ne vpliva na naloge, ki jih Evropska komisija izvaja kot kontaktna točka EU za konvencijo in ki vključujejo spodbujanje in varovanje, ali na naloge, ki so določene v PDEU in se nanašajo na spremljanje izvajanja zakonodaje EU s strani držav članic.

2. PODROČJE UPORABE

V skladu s členom 44(2) konvencije ima EU kot organizacija za regionalno povezovanje enake obveznosti kot države pogodbenice, v mejah svojih pristojnosti. Te pristojnosti so ponazorjene v Prilogi ii k Sklepu Sveta 2010/48⁴.

Mandat okvira EU obsega področja, ki so v pristojnosti EU, ter dopolnjuje nacionalne okvire in neodvisna telesa, ki so najbolj odgovorna za spodbujanje, varovanje in spremljanje Konvencije ZN o pravicah invalidov v državah članicah.

Okvir EU zajema dve različni nalogi:

- **prvič**, treba je izvajati naloge na tistih področjih, na katerih so države članice prenesle pristojnosti na EU (predvsem zakonodaja in politike EU⁵). To bo najpomembnejše področje dejavnosti, predvidenih v okviru;
- **drugič**, pri izvajanju dejavnosti je treba spoštovati „notranje“ izvajanje konvencije s strani institucij EU, to je nasproti javni upravi Unije, na primer v odnosih z zaposlenimi ter v vzajemnem delovanju z državljani in javnostjo.

⁴ Sklep Sveta 2010/48/ES o sklenitvi Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov s strani Evropske skupnosti, UJ L 23, 27.1.2010, str. 35.

⁵ Kot je navedeno v izjavi EU o pristojnostih, ki je priložena Sklepu Sveta 2010/48.

3. ČLANI OKVIRA

Nalogo spodbujanja, varovanja in spremljanja pravic, določenih v konvenciji, trenutno opravljajo različne institucije in organi EU.

Okvir EU bodo skupaj sestavljali naslednji subjekti:

- Odbor Evropskega parlamenta za peticije,
- Evropski varuh človekovih pravic,
- Agencija EU za temeljne pravice in
- Evropski invalidski forum.

4. PREDVIDENE NALOGE

4.1 Spodbujanje

Evropski varuh človekovih pravic lahko sprejema pritožbe ter izvaja poizvedbe po uradni dolžnosti in izda poročila (člen 228 PDEU) o nepravilnostih v institucijah in organih, uradih in agencijah EU, vključno s Komisijo in Agencijo EU za temeljne pravice. Te obveznosti vključujejo izvajanje promocijskih dejavnosti, v skladu s konvencijo, kot je izdaja letnega poročila o dejavnostih, v katerem je posebno poglavje namenjeno invalidnosti in razširjanju informacij prek evropske mreže varuhov človekovih pravic.

Agencija EU za temeljne pravice lahko osvešča o konvenciji v skladu z Uredbo 168/2007⁶ in večletnim programom⁷. Zlasti lahko obravnava invalidnost kot del tematskega področja, ki se nanaša na protidiskriminacijo, pa tudi prek drugih tematskih področij s pomočjo medsektorskega pristopa⁸.

Evropski invalidski forum neodvisno spodbuja izvajanje konvencije s kampanjami osveščanja in medijskimi dejavnostmi, poročili, organizacijo predavanj, dogodkov in usposabljanj, z dejavnostmi povezovanja in posredovanjem ustreznih informacij evropskim in nacionalnim članskim organizacijam, da bi izboljšali njihovo tehnično znanje in posredovalne zmogljivosti, ter z vključevanjem interesnih skupin. Druge strateške promocijske dejavnosti so pregledovanje skladnosti z zakonodajo in politikami EU ter tehnično svetovanje javnim organom o uporabi konvencije.

4.2 Varovanje

4.2.1 Spoštovanje konvencije pri izvajanju zakonodaje EU v državah članicah

Za **varovanje posameznikov** pred kršitvami konvencije pri izvajanju zakonodaje EU v državah članicah so **predvsem odgovorni nacionalni okviri in sodišča**. Naloga okvira EU pri varovanju pravic posameznikov je dopolnjevati nacionalne okvire.

⁶ Uredba Sveta (ES) št. 168/2007 z dne 15. februarja 2007 o ustanovitvi Agencije Evropske unije za temeljne pravice (glej zlasti člen 3 ter člena 4(1) in 4(2)).

⁷ Sklep Sveta 2008/203/ES o izvajanju Uredbe (ES) št. 168/2007 v zvezi s sprejetjem večletnega okvira za Agencijo Evropske unije za temeljne pravice za obdobje 2007–2012 (člen 4(1)(a) do (h) Uredbe 168/2007).

⁸ Omenjene dejavnosti so priprava letnega poročila agencije o vprašanih temeljnih pravicah, vključenih v področja njenih dejavnosti, objava tematskih poročil, organizacija usposabljanj in izobraževalnih dejavnosti, sodelovanje interesnih skupin ter komuniciranje in organizacija različnih dogodkov. Agencija lahko poleg tega osvešča širšo javnost o njenih temeljnih pravicah ter o možnostih in različnih mehanizmih za njihovo uveljavljanje na splošno, ne da bi se ob tem sama ukvarjala s posameznimi pritožbami.

K varstvu pred kršitvami konvencije pri izvajanju zakonodaje EU v državah članicah prispeva tudi **Odbor Evropskega parlamenta za peticije** (PETI), saj lahko obravnava vse peticije državljanov EU glede vprašanj, ki sodijo na področje delovanja Unije in jih neposredno zadevajo (člen 227 PDEU). Odbor je pri izvrševanju svojih nalog neodvisen od držav članic in Komisije.

4.2.2 Spoštovanje konvencije v institucijah EU

Za spremljanje domnevnih kršitev konvencije v obliki nepravilnosti pri dejavnostih institucij EU je odgovoren predvsem **Evropski varuh človekovih pravic**, ki obravnava in preiskuje pritožbe glede pravnih vprašanj in vprašanj dobrega upravljanja, ter opravlja poizvedbe po uradni dolžnosti in pripravlja poročila (člen 228 PDEU). **Evropski varuh človekovih pravic** lahko preiskuje in prijavi morebitne nepravilnosti Komisije v upravni fazi obravnave pritožb in spremljanja. Varuh človekovih pravic je pri opravljanju svojih nalog neodvisen od drugih institucij EU, pa tudi od vlad, institucij, organov in uradov.

Odbor Evropskega parlamenta za peticije ima pri varovanju širšo vlogo, kar zadeva spoštovanje konvencije pri odločanju in zakonodajnih ukrepih v institucijah EU, med drugim pri opravljanju javnoupravne funkcije (npr. v tožbah zaposlenih). Obravnava peticije glede zakonodaje in politik EU ter lahko zastavi ustna vprašanja Svetu in Komisiji za razpravo na plenarnem zasedanju ali izda poročila in/ali resolucije.

Evropski invalidski forum sprejema informacije in pritožbe invalidov o njihovih osebnih izkušnjah ter jih posreduje odgovornim upravam in splošni javnosti. Forum lahko posreduje kot tretja stran na več nacionalnih in evropskih sodiščih.

4.3 Spremljanje

4.3.1 Spremljanje izvajanja konvencije v institucijah EU z zakonodajo in politikami EU

Evropski invalidski forum neodvisno in sistematično **spremlja izvajanje konvencije v EU z zakonodajo in politikami EU**, med drugim s preučevanjem novih zakonodajnih predlogov, ter sprejema pritožbe glede njihovega izvajanja. Zato lahko oceni napredek, stagnacijo ali nazadovanje glede uživanja pravic v določenem časovnem obdobju.

Evropski varuh človekovih pravic dopolnjuje spremljanje izvajanja konvencije v institucijah, saj lahko na lastno pobudo opravlja poizvedbe in izda poročilo o nepravilnostih v institucijah in organih, uradih in agencijah EU⁹.

4.3.2 Zagotavljanje podatkov in razvoj kazalnikov

Evropski invalidski forum v okviru svojih pooblastil neodvisno zbira in analizira podatke. Njegova glavna naloga v tem okviru je neodvisno zagotavljanje teh podatkov. V zvezi s tem v sodelovanju s Komisijo tudi razvija kazalnike in merila za podporo spremljanju.

5. NAČIN DELOVANJA

Okvir EU naj bi bil preprost, učinkovit in praktičen mehanizem, v katerem posamezni udeleženci v skladu z usklajenim delovnim načrtom in v okviru svojih pristojnosti prispevajo k spodbujanju, varovanju in spremljanju izvajanja konvencije.

Med letom bodo udeleženci okvira svoje naloge opravljali v sklopu svojih dejavnosti, stiki med njimi pa bodo organizirani po potrebi.

Udeleženci okvira se bodo sestali vsaj enkrat na leto, da bi ocenili doseženi napredek. O možnosti dodatnih sestankov se bo odločalo glede na potrebe in če bo to zahteval kdo od udeležencev okvira.

⁹ Evropski varuh človekovih pravic lahko prek evropske mreže varuhov človekovih pravic deluje tudi kot posrednik pri komunikaciji z nacionalnimi in regionalnimi varuhi pravic v državah članicah.

Vsi udeleženci so lahko prisotni ves čas sestanka, imajo dostop do gradiva za sestanek in lahko izrazijo svoje mnenje o vprašanjih, o katerih se razpravlja. Odločitve se bodo sprejemale s konsenzom. Udeleženci se bodo dogovorili o delovnih metodah in prioritetah.

Jasno komuniciranje z javnostjo je bistveno, da bodo delovanje okvira, pa tudi naloge in dejavnosti različnih komponent dobro razumljeni. Člani okvira zagotovijo, da je delo, povezano z izvajanjem konvencije, jasno prepoznavno in ustrezno predstavljeno v njihovih rednih poročilih.

Eden od članov okvira bo vzdrževal v celoti dostopno spletno stran s povezavami na spletne strani drugih udeležencev.

Pregled okvira in/ali njegovih delovnih metod se lahko opravi, kadar koli se oceni, da je to potrebno.
